

ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಪ್ರಬಲ ಸಾಧನವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ

ಡಾ. ರಾಜಶ್ರೀ ಎಸ್. ಮಾರನೂರ

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ನವಬಾಗ, ವಿಜಯಪುರ

Abstract:

ಶಿಕ್ಷಣವು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜ್ಞಾನ, ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಚಿಂತನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಪ್ರಬಲ ಸಾಧನವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆ, ಅಜ್ಞಾನ, ಮೂಢನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಶೋಷಣೆಯಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಾನತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ, ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರು, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಣವು ಮಹತ್ವದ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವ, ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಬಾಳ್ವೆಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಮಾನತೆಯ, ಪ್ರಗತಿಪರ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಯುತ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಣವು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಸಾಧನವಾಗುತ್ತದೆ.

Keywords: ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ, ಸಬಲೀಕರಣ, ಸಮಾನತೆ

ಪೀಠಿಕೆ

“ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂಬುದು ಸಮಾಜವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ನೀವು ಬಳಸಬಹುದಾದ ಅತ್ಯಂತ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ ಅಸ್ತ್ರ” ಎಂಬ ನೊಬೆಲ್ ಶಾಂತಿ ಪುರಸ್ಕೃತ ನೆಲ್ಸನ್ ಮಂಡೇಲಾ ಅವರ ಹೇಳಿಕೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಪಾರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಒತ್ತಿಹೇಳುತ್ತದೆ. ಮಾನವ ಸಮಾಜದ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ, ಪ್ರತಿ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲೂ ಜ್ಞಾನಪ್ರಸಾರ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಕೇವಲ ಅಕ್ಷರ ಕಲಿಯುವುದು, ಪರೀಕ್ಷೆ ಬರೆಯುವುದು ಅಥವಾ ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು

ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ಅದು ಮಾನವನ ಚಿಂತನಾ ರೀತಿಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ, ಜಡವಾದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಚಲನಶೀಲಗೊಳಿಸುವ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ, ಬೌದ್ಧಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಶೋಷಣೆ, ಅಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಅಂಧಕಾರವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ, ಪ್ರಗತಿಪರ ಹಾಗೂ ಸಮಾನತೆಯ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಪ್ರಮುಖ ಮಾರ್ಗ.

Please cite this article as: ರಾಜಶ್ರೀ ಎಸ್. ಮಾರನೂರ. (2026). ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಪ್ರಬಲ ಸಾಧನವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ. ಸೃಜನಿ: ಇಂಡಿಯನ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಇನ್ನೋವೇಟಿವ್ ರೀಸರ್ಚ್ ಅಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್, 5(3), 154-157

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ತಾರತಮ್ಯ ನಿರ್ಮೂಲನೆ

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಬೇರೂರಿರುವ ಜಾತಿ, ಲಿಂಗ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ವರ್ಗ ಆಧಾರಿತ ತಾರತಮ್ಯಗಳನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕಲು ಶಿಕ್ಷಣವು ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅಸ್ತ್ರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ ಸಬಲೀಕರಣ

“ಒಬ್ಬ ಪುರುಷನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಿದರೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಿಗುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಿದರೆ ಇಡೀ ಕುಟುಂಬ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜವೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ” ಎಂಬ ನಾಣ್ಯದಿಯಿದೆ. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಿಕ್ಕಾಗ ಅವರು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ, ಹಾಗೂ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ, ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಪದ್ಧತಿ, ಹೆಣ್ಣು ಭೂಣಹತ್ಯೆ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲು ನೇರವಾಗಿ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯ, ಪೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಹರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ದಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಶೋಷಿತ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಸಬಲೀಕರಣ

ಭಾರತೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ, ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅವಕಾಶಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿದ್ದ ದಲಿತ, ಶೋಷಿತ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವೇ ವಿಮೋಚನೆಯ ಮಾರ್ಗವಾಯಿತು. ಮಹಾತ್ಮ ಜ್ಯೋತಿಬಾ ಪುಲೆ, ಸಾವಿತ್ರಿಬಾಯಿ ಪುಲೆ ಮತ್ತು ಡಾ. ಬಿ. ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಮೊದಲ ಅಡಿಪಾಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಡಾ. ಬಿ. ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ “ಶಿಕ್ಷಣವಂತರಾಗಿ, ಸಂಘಟಿತರಾಗಿ,

ಹೋರಾಡಿ” ಎಂಬ ಕರೆಯು ಶೋಷಿತ ಸಮುದಾಯಗಳು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲು ಮತ್ತು ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಇಂದಿಗೂ ದಾರಿದೀಪವಾಗಿದೆ.

ಮೂಢನಂಬಿಕೆ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವದ ವೃದ್ಧಿ

ಸಮಾಜದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಅಡಚಣೆಯೆಂದರೆ ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆ, ಅಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅನಾಗರಿಕ ಆಚರಣೆಗಳು. ಶಿಕ್ಷಣವು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಮನೋಭಾವ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಚಿಂತನೆಯ ವಿಕಾಸ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆ, ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಮನೋಭಾವ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆ, ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ತಾರತಮ್ಯದ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳ ನಿವಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿಪರ ಸಮಾಜ

ಶಿಕ್ಷಣವು ಜನರಿಗೆ ಕೇವಲ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಬೈಬೆಲ್ ಆಗಿ ಅನುಸರಿಸುವ ಬದಲು, ಘಟನೆಗಳ ಹಿಂದಿರುವ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಜಾತಿಯ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಬಲಿ ಕೊಡುವಂತಹ ಅನಾಗರಿಕ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಮುರಿದು, ಸಮಾಜವನ್ನು ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನದ ಬೆಳಕಿನತ್ತ ಮುನ್ನಡೆಸಲು ಶಿಕ್ಷಣ ಅಗತ್ಯ.

ಆರ್ಥಿಕ ಚಲನಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನೆ

ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ಬಡತನ ಎಂಬ ವಿಷವರ್ತುಲವನ್ನು ಒಡೆದುಹಾಕಲು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮ ಸಾಧನ ಇನ್ನೊಂದಿಲ್ಲ. ಆಧುನಿಕ ಜ್ಞಾನ ಆಧಾರಿತ ಯುಗದಲ್ಲಿ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣವು ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಕೆಳವರ್ಗ ಅಥವಾ ಬಡ ಕುಟುಂಬದ ಮಗುವೊಂದು ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ಉನ್ನತ

ಹುದ್ದೆಗೇರಿದಾಗ, ಆ ಇಡೀ ಕುಟುಂಬದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟವೇ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಆದಾಯದ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಸಮಾಜದ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಲು ಸಮಾನ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಪೌರಪ್ರಜ್ಞೆಯ ವೃದ್ಧಿ

ಒಂದು ಸಶಕ್ತ ಮತ್ತು ಜೀವಂತ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಜಾಗರೂಕರಾದ, ಅರಿವುಳ್ಳ ನಾಗರಿಕರು ಅಗತ್ಯ. ಜಾತ್ಯತೀತತೆ, ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವ, ಸಹೋದರತ್ವ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದಂತಹ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಯುವ ಪೀಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವುದು ಶಿಕ್ಷಣದ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಶಿಕ್ಷಣವು ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ಅರಿವನ್ನೂ ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಕ್ಷರ ಮತ್ತು ವಿವೇಚನಾಶೀಲ ನಾಗರಿಕರು ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ನಾಯಕರನ್ನು ಆರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಎದುರಾಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸವಾಲುಗಳು

ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಪ್ರಬಲ ಸಾಧನವಾಗಿದ್ದರೂ, ಇಂದಿನ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಗಂಭೀರ ಸವಾಲುಗಳು ಎದುರಾಗುತ್ತಿವೆ: ಅವುಗಳೆಂದರೆ

ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಭಾವ: ಇಂದಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿದೆಯೇ ಹೊರತು, ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಚೆಗಿನ ಜೀವನ ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. **ಗ್ರಾಮೀಣ-ನಗರ ತಾರತಮ್ಯ:** ನಗರದ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಆಧುನಿಕ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದ

ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. **ಡಿಜಿಟಲ್ ಕಂದಕ:** ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಆಧಾರಿತ ಕಲಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ, ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಮತ್ತು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಸೌಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದ ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. **ವ್ಯಾಪಾರೀಕರಣ:** ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಒಂದು ಲಾಭದಾಯಕ ಉದ್ಯಮವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಗುಣಮಟ್ಟದ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವು ಕೇವಲ ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಿಗುವಂತಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಸೌಹಾರ್ದಯುತ ಮಾರ್ಗಗಳು

ಸಮಾಜ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಸಾಧನವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಕ್ರಮಗಳು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ **ಸಮಗ್ರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನೀತಿ:** ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವಿಗೂ ಉಚಿತ, ಸಮಾನ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಬೇಕು. **ಮೌಲ್ಯಧಾರಿತ ಹಾಗೂ ಕೌಶಲ್ಯಧಾರಿತ ಶಿಕ್ಷಣ:** ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ವಿಷಯಗಳಿರದೆ, ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಬೇಕು. **ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಮಾನತೆ:** ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ತಲುಪಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು. **ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಬಲೀಕರಣ:** ಅರ್ಹ, ಬದ್ಧತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ನಿರಂತರ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ತರಗತಿಗಳ ಬೋಧನಾ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಶಿಕ್ಷಣವು ಕೇವಲ ಸಮಾಜದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲ; ಬದಲಿಗೆ ಅದು ಸಮಾಜವನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಉಪಕರಣ. ಶಿಕ್ಷಣವಿಲ್ಲದ ಸಮಾಜವು ಜಡತ್ವದಿಂದ

ಕೂಡಿದ್ದು, ಹಳೆಯ ಅಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅಸಮಾನತೆಯಲ್ಲೇ ಮುಳುಗಿರುತ್ತದೆ. ಯಾವಾಗ ಶಿಕ್ಷಣವು ದೇಶದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವಿಗೂ— ಅದು ಯಾವುದೇ ಜಾತಿ, ಲಿಂಗ ಅಥವಾ ಆರ್ಥಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯದ್ದಾಗಿರಲಿ—ಸಮಾನವಾಗಿ ತಲುಪುತ್ತದೆಯೋ, ಆಗ ಮಾತ್ರ ಶೋಷಣೆಮುಕ್ತ, ಪ್ರಗತಿಪರ ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆಯ ಭಾರತವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೂಡುವ ಪ್ರತಿ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು ಶ್ರಮವೂ ಸಮಾಜದ ಉಜ್ವಲ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾಕುವ ಭದ್ರ ಬುನಾದಿಯಾಗಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ದುಬೆ, ಎಸ್. ಸಿ. (2001). ಭಾರತದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆ. ನ್ಯಾಷನಲ್ ಬುಕ್ ಟ್ರಸ್ಟ್.
- ಶ್ರೀನಿವಾಸ್, ಎಂ. ಎನ್. (2003). ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆ. ಸಪ್ನ ಬುಕ್ ಹೌಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು.
- Ambedkar, B. R. (1946). *Who Were the Shudras?*. Thacker and Company.
- Dewey, J. (1916). *Democracy and Education*. Macmillan.
- Freire, P. (1970). *Pedagogy of the Oppressed*. Continuum.
- Gandhi, M. K. (1953). *Basic Education*. Navajivan Publishing House.
- Giddens, A. (2009). *Sociology* (6th ed.). Polity Press.
- Government of India. (2020). National Education Policy 2020. Ministry of Human Resource Development, New Delhi.

- Radha Kamal Mukharji. (1965). *The Dynamics of Rural Society*. Hind Kitabs.